

Motion till riksdagen 2021/22:107

av **Magnus Jacobsson (KD)**

Höga kostnader med liten miljönytta

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett skaderekvisit samt göra det möjligt för enskilda att avstå från att ingå i ett va-område och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Statliga och kommunala myndigheter har i flera år inventerat och ställt krav på enskilda avlopp som i många fall har inneburit en tung ekonomisk börda för enskilda fastighetsägare. För att klara de påtvingade investeringarna tvingas många ta banklån.

I många fall har detta lett till att äldre människor eller personer med låga inkomster inte har råd att bo kvar. Särskilt hårt drabbade är äldre kvinnor på landsbygden.

Nu har det visat sig att statliga myndigheter har överdrivit enskilda avlopps bidrag till övergödningen. En orsak till det är att myndigheterna Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten byggt kampanjen mot enskilda avlopp på felaktiga beräkningar och antaganden. Nya uppgifter som tagits fram av forskare och andra experter visar att statliga myndigheter inte räknat med markretentionen när man beräknat hur stor belastningen är från enskilda avlopp.

IVL och Smed håller på att göra nya beräkningar av hur mycket enskilda avlopp kan bidra till övergödningen av Östersjön. Villaägarnas Riksförbund, som gjort egna beräkningar, hävdar att det i verkligheten handlar om så lite som en procent av den fosfor som tillförs Östersjön från mänskliga källor.

Även LRF har gjort beräkningar som visar att de siffror som sprids av Havs- och vattenmyndigheten i opinionsbildningen är överdrivna. I de överväganden exempelvis vattenmyndigheterna gör ingår det att beräkna kostnadseffektiviteten av olika åtgärder. Räknar man om kostnadseffektiviteten med de mer realistiska siffror som experter tagit fram, visar det sig att åtgärder mot enskilda avlopp är mycket dyra i förhållande till nyttan. Många tvingas därför idag att bygga om sina enskilda avlopp eller ansluta sig till

kommunala va-nät utan att detta medför den miljönytta som de som ligger bakom kampanjen påstår.

Ägare till enskilda avlopp överklagar ofta men får sällan rätt i domstol. Kommunerna tolkar detta som att de har gjort rätt. Många ägare till enskilda avlopp har dragit slutsatsen att att ha rätt inte är detsamma som att få rätt. Detta urholkar förtroendet för våra myndigheter och för rättssystemet.

Även i områden där vattendrag lider av näringsbrist tvingas ägare till enskilda avlopp att bygga om sina avloppsanläggningar, trots att det är uppenbart att det i dessa områden inte har någon positiv effekt på miljön. Snarare får det negativa följder då näringsbristen påverkar den biologiska mångfalden i sjöarna.

Även forskare på SLU har ifrågasatt detta. De menar att en minskning av närings-tillförseln till vattendrag som lider av näringsbrist till och med kan få negativa konsekvenser för miljön.

Det blir alltmer uppenbart att statens kampanj mot enskilda avlopp inte bygger på saklig grund och att det finns stora kunskapsbrister i beslutsunderlagen. Jag anser därför att man ska införa ett skaderekvisit i nuvarande lagstiftning vilket innebär att den myndighet som vill tvinga på en enskild medborgare en miljöåtgärd måste visa att det finns ett faktiskt problem samt att åtgärden leder till en faktisk nytta.

Det ska också vara möjligt för en enskild fastighetsägare att avstå från att gå med i ett va-område om det inte finns en faktisk miljönytta med att den enskilda fastigheten förs in i området.

Magnus Jacobsson (KD)